

RAPORT Z WIZYTACJI
(powtórna ocena programowa - profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniu 1.02.2019 r. na kierunku *pedagogika*
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
na Wydziale Nauk Społecznych i Administracji
Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący:

prof. dr hab. Stanisław Wrzosek - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA

Część I :

Zarzuty wymienione w uchwale Nr 339/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 czerwca 2018 roku:

1. *W części protokołów zaliczeniowych stwierdzono same oceny bardzo dobre, co wskazuje na niewłaściwą weryfikację efektów kształcenia.*
2. *Podczas analizy prac dyplomowych (I i II st.) stwierdzono usterki w zakresie opracowania warstwy metodologicznej, a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. W niektórych przypadkach recenzje sporządzone przez opiekuna i recenzenta pracy nie zawierają uzasadnienia wystawionych ocen, a oceny bywają zawyżone, co obniża merytoryczną stronę procesu dyplomowania. Ponadto do obrony zostały dopuszczone prace dyplomowe, które w znacznej mierze nie mieszczą się w dyscyplinie pedagogika i nie posiadają pedagogicznego profilu. Wskazuje na to zarówno tytuł pracy, jak i jej merytorycznej zawartość.*
3. *W suplementach do dyplomu w części dotyczącej specjalności realizowanych w ramach kierunku występują nieprawidłowe zapisy związane z kwalifikacjami absolwenta.*

Część II : Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I – należy przedstawić podjęte przez jednostkę działania naprawcze oraz ocenić ich skuteczność

Ad.1. Ocena efektów działań naprawczych.

Władze Uczelni, w tym Władze Wydziału Nauk Społecznych i Administracji, podjęły działania naprawcze adekwatne do zaleceń zawartych w uchwale Prezydium PKA, związane z rozwinięciem i uszczegółowieniem sposobów weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów. ZO stwierdził, że podjęto intensywne działania dotyczące przestrzegania przez nauczycieli akademickich przyjętych w Uczelni zasad weryfikacji i oceny efektów kształcenia osiągniętych przez studentów. Zorganizowano w kwietniu 2018 roku spotkanie z kadrą akademicką, na którym przedstawiono ujęte w raporcie powizytacyjnym uwagi Zespołu Oceniającego, a dotyczące występowania identycznych ocen (same oceny bardzo dobre) w protokołach zaliczeniowych z trzech przedmiotów („Edukacja polonistyczna”, „Edukacja matematyczna” – studia I stopnia niestacjonarne oraz „Edukacja przez projektowanie” – konwersatorium, studia II stopnia – studia niestacjonarne). Dziekan zobowiązał Komisję Programową kierunku *pedagogika* do przedstawienia Radzie Wydziału szczegółowej analizy kryteriów stosowanych przy egzaminie/zaliczeniu wyżej wymienionych, a wskazanych w raporcie powizytacyjnym, przedmiotów. Komisja ustaliła, iż warunkiem zaliczenia przedmiotów: „Edukacja polonistyczna”, „Edukacja matematyczna” – studia I stopnia niestacjonarne, specjalność „pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna” oraz „Edukacja przez projektowanie” – konwersatorium, studia II stopnia – studia niestacjonarne, specjalność „terapia pedagogiczna” było zaliczenie trzech komponentów, tj. pracy pisemnej, egzaminu ustnego oraz projektu edukacyjnego – pełna dokumentacja była przedstawiona ZO podczas wizytacji. Oceny, które studenci otrzymali z pracy pisemnej, były zróżnicowane, natomiast odpowiedzi ustne oraz przygotowane z dużą starannością projekty edukacyjne (o największym wpływie na ocenę końcową) zostały ocenione na ocenę bardzo dobrą, co spowodowało, iż ocena końcowa była również oceną bardzo dobrą (odpowiednie wagi dla komponentów: 20%, 30% i 50%). Komisja Programowa wskazała przyczyny zaistniałej sytuacji:

- *zajęcia z tych przedmiotów były prowadzone przez kadrę akademicką o wysokich kwalifikacjach naukowych, dydaktycznych i zawodowych (nauczyciele z bardzo bogatym dorobkiem naukowym, wieloletnią praktyką w szkołach podstawowych),*
- *kluczowy, z punktu widzenia przygotowania zawodowego, charakter tych przedmiotów sprawił, iż studenci byli zainteresowani uzyskaniem efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, co potwierdzili dużym zaangażowaniem podczas zajęć w trakcie semestru i przygotowaniem do egzaminu końcowego.*

W celu uniknięcia w przyszłości podejrzenia, iż system weryfikacji efektów nie jest skuteczny, Dziekan zobowiązał Komisję Programową do szczególnego monitorowania wyników nie tylko sesji egzaminacyjnej, ale również prac etapowych i informowania na bieżąco władz Wydziału o sytuacjach budzących wątpliwości.

Analiza wyników ostatniej sesji egzaminacyjnej wskazała, iż z wymienionych przedmiotów studenci uzyskali zróżnicowane oceny: dobre, dobre plus i bardzo dobre. W wyniku analizy, która została przeprowadzona po zakończeniu semestru letniego, zmieniono zasady zaliczania przedmiotów u podniesiono stopień ich trudności. Władze Wydziału w roku akademickim 2018/2019 powierzą prowadzenie zajęć z niektórych przedmiotów równolegle dwóm nauczycielom pozostawiając wybór studentom, co powinno potwierdzić rzetelność wystawianych przez kadrę dydaktyczną ocen.

Ad.2. Ocena efektów działań naprawczych.

W zakresie doskonalenia procesu dyplomowania Uczelnia podjęła działania naprawcze dostosowując się do zaleceń Prezydium PKA. W semestrze letnim w roku akademickim 2017/2018:

- W dniu 21 marca 2018 r. Rada Wydziału Nauk Społecznych i Administracji podjęła działania naprawcze poprzez zwiększenie liczby godzin przeznaczonej na seminarium dyplomowe na studiach I stopnia z 24 godzin kontaktowych na 60 godzin kontaktowych, a na studiach II stopnia na seminarium magisterskim z 24 godzin kontaktowych do 90 godzin. Zatem seminarium na studiach I stopnia jest prowadzone na semestrze 5 i 6 w ogólnym wymiarze po 30 na każdy semestr i na studiach II stopnia na semestrze 2, 3 i 4 w ogólnym wymiarze po 30 na każdy semestr. Powyższe potwierdza uchwała Rady Wydziału Nauk Społecznych i Administracji z dnia 21 marca 2018 r., którą ustalono wytyczne do zasad dyplomowania, wnosząc o ich wdrożenie na kierunku *pedagogika* od roku akademickiego 2017/18. Wytyczne te obejmują:
 - 1) na poziomie studiów pierwszego stopnia praca dyplomowa powinna być samodzielnym użytecznym opracowaniem wykorzystującym właściwe metody badawcze, podejmującym analizę, ocenę czy też rozwiązanie konkretnego problemu badawczego, a także umiejętności pogłębionego opisu badanego zjawiska, procesu.
 - 2) praca magisterska powinna być samodzielnym użytecznym opracowaniem wybranego problemu badawczego z uwzględnieniem aspektu teoretycznego, metodologicznego i empirycznego. Aspekt teoretyczny powinien ściśle odnosić się do zakresu badań. Część metodologiczna powinna zawierać: wprowadzenie w strukturę badań własnych, odniesienie do zagadnień definiowanych w literaturze metodologicznej, syntetyczny opis metod technik i narzędzi badań, charakterystykę środowiska badawczego i próbki badawczej. Część empiryczna przedstawia pogłębiony opis wyników badań własnych, uporządkowany zgodnie z problematyką badawczą.
- wprowadzono do programu studiów przedmiot „Metodologia badań pedagogicznych” zorientowany na budowę warsztatu badawczego studenta, którego treści kształcenia obejmują zarówno podstawy metodologiczne prac badawczych jak i metody analizy i interpretacji materiału badawczego. Opracowano sylabus przedmiotu „Metodologia badań pedagogicznych”, który zawiera właściwe treści kształcenia oraz metody pracy oraz metody weryfikacji efektów kształcenia.
- wprowadzono do standardów prac dyplomowych dodatkowe wyróżniki zorientowane na aspekty metodologii badawczej oraz umiejętności pogłębionego opisu badanego problemu,

zjawiska, procesu na studiach I stopnia oraz opracowanie wybranego problemu badawczego z uwzględnieniem aspektu teoretycznego, metodologicznego i empirycznego na studiach II stopnia. Część metodologiczna zawiera: wprowadzenie w strukturę badań własnych, odniesienie do zagadnień definiowanych w literaturze metodologicznej, syntetyczny opis metod technik i narzędzi badań, charakterystykę środowiska badawczego i próbki badawczej. Część empiryczna przedstawia pogłębiony opis wyników badań własnych, uporządkowany zgodnie z problematyką badawczą,

- wprowadzono obowiązek uzasadnienia oceny przez recenzenta pracy dyplomowej odpowiednio modyfikując formularz recenzji.

Dbając o ścisły związek tematyki prac dyplomowych z dyscypliną pedagogiką, Władze Uczelni zobowiązały promotorów do bezwzględnej przestrzegania przyjętych w Uczelni zasad dyplomowania, a w szczególności do uwzględnienia zasady zgodności tematyki i treści prac dyplomowych z dyscypliną naukową – *pedagogika*. Ponadto, w ramach struktury wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia powołano Zespół, którego zadaniem jest ocena i weryfikacja prac dyplomowych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zgodność tematyki prac dyplomowych z dyscypliną naukową pedagogiką.

Zespół dokonał już pierwszej analizy tematów prac dyplomowych przygotowywanych w roku akademickim 2017/2018 i zalecił w ośmiu przypadkach dostosowanie tytułu pracy dyplomowej do wyraźnie określonego problemu badawczego zgodnego z zakresem kierunku *pedagogika*.

Ad.3. Ocena efektów działań naprawczych

Uznając uwagi Zespołu Oceniającego dokonano wymiany dokumentów, tj. suplementów do dyplomu, wprowadzając prawidłowe zapisy. Uczelnia przedstawiła wzory suplementów stosowanych w WSM.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach bezpośrednio związanych z kierunkiem studiów, jakie zaistniały w okresie między przeprowadzeniem przez zespół oceniający PKA oceny zakończonej uchwałą wymienioną w części I, a otrzymaniem zawiadomienia o powtórnej ocenie jakości kształcenia oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

Część IV : Podsumowanie – zawierające wnioski dotyczące skuteczności i kompleksowości wprowadzonych zmian

- 1) Podjęte przez Jednostkę działania naprawcze w zakresie weryfikacji efektów kształcenia ZO uznaje za skuteczne.
- 2) Zmiany w zakresie weryfikacji efektów kształcenia dokonane na poziomie normatywnym zostały prawidłowo wdrożone i – w opinii ZO – przyniosą zakładane efekty. Podjęte działania naprawcze doprowadziły do usunięcia wskazanego w pierwotnym raporcie problemu.

3) Działania naprawcze w zakresie zapisów w suplementach ZO ocenia jako skuteczne.

1. Ogólna ocena spełnienia kryteriów powtórnej oceny programowej

Kryterium¹	Ocena stopnia spełnienia kryterium uzasadniająca wydanie oceny warunkowej² Zadowolająca/ Częściowa	Ocena stopnia spełnienia kryterium po powtórnej ocenie programowej² Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni		
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Zadowolająca	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia		
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia		
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia		
Kryterium 6. Umiejędzynarodowienie procesu kształcenia		
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia		

¹ Należy podać ocenę stopnia spełnienia jedynie tych kryteriów, które uzasadniały wydanie oceny warunkowej.

² W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.